

Binnen de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken hebben de onderstaande fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de brief inzake de reactie op adviezen Adviescollege Nederlandse Gebarentaal (Kamerstuk 36 200 VII, nr. 172).

De voorzitter van de commissie,
Hagen

De adjunct-griffier van de commissie,
Kling

I **Vragen en opmerkingen vanuit de fracties**

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA- en GroenLinks-fractie

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

II **Antwoord / reactie van de Minister**

I **Vragen en opmerkingen vanuit de fracties**

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake de reactie op de adviezen van het Adviescollege Nederlandse Gebarentaal. Graag willen deze leden de volgende vragen aan de Minister stellen.

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) gaat een vervolgoverleg organiseren om verder te kijken naar de mogelijkheden voor Nederlandse Gebarentaal (NGT) onderwijs aan ouders van dove en slechthorende kinderen. Wat is de beoogde periode voor dit gesprek? Kan er een tijdpad geschetst worden wanneer de mogelijkheden in kaart zijn gebracht en geïmplementeerd kunnen worden?

Artikel 3 lid 2 van de Wet erkenning Nederlandse Gebarentaal stelt dat in samenspraak met provincies, gemeenten, waterschappen en het Adviescollege Nederlandse Gebarentaal (Adviescollege NGT) gekeken wordt hoe NGT bevorderd kan worden. Het Adviescollege NGT heeft zojuist haar eerste adviezen geleverd. Welke rol ziet de Minister in dezen weggelegd voor de decentrale overheden? Gaan zij op de korte termijn ook acties ondernemen? Zo ja, hoe? Welke acties?

Hoe ziet de Minister erop toe dat ook binnen de decentrale overheden informatie voldoende beschikbaar en toegankelijk is voor gebarentaligen?

Goed om te lezen dat er op voorhand gezorgd wordt dat gebarentaligen voldoende geïnformeerd worden als het om de verkiezingen gaat. Worden er maatregelen getroffen tijdens de verkiezingen/het stemmen om ervoor te zorgen dat ook hier sprake is van een inclusief klimaat en zo ja, welke?

Betreffende crisiscommunicatie wordt het volgende gezegd: «Het Adviescollege adviseert, in lijn met artikel 4 van de Wet erkenning Nederlandse Gebarentaal, dat in crisissituaties informatie vanaf het eerste moment ook in NGT beschikbaar is . . .». Neemt de Minister ook dit advies over? Zo ja, hoe?

Als de Minister geen meerwaarde ziet in het opstellen van een (informele) lijst van geregistreerde tolken door de overheid, hoe wordt er dan op toegezien dat overheden gebruikmaken van de al bestaande lijsten, daar het van belang is dat gebarentaligen kwalitatief goede ondersteuning krijgen?

Kan de Minister aangeven hoe de bekendheid van de communicatiebehoeften en mogelijkheden voor de inzet van gediplomeerde tolken bij zowel justitie en politie, als bij (medewerkers van) alle andere overheids-lagen concreet vergroot gaat worden?

In hoeverre is er momenteel sprake van een tolkentekort?

Graag krijgen de leden van de VVD-fractie een reactie van de Minister op de hier gestelde vragen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de Minister waarin zij reageert op de adviezen van het Adviescollege Nederlandse Gebarentaal (Adviescollege NGT). Deze leden vinden het belangrijk dat gebarentaligen volwaardig kunnen participeren in de samenleving. Zij herinneren aan het SCP-rapport «Lang niet toegankelijk» (juni 2021), waarin geconstateerd werd: «Deelnemers met een auditieve beperking gaven aan zich vaak geïsoleerd te voelen en weinig toegang te hebben tot de wereld van horende mensen. Maar weinig horende beheersen gebarentaal, waardoor mensen met een auditieve beperking er niet van uit kunnen gaan dat ze met onbekenden kunnen communiceren. Zij ervaren geen problemen met de fysieke toegang tot allerlei plekken, maar des te meer met de sociale toegang.»

De leden van de CDA-fractie constateren dat één onderdeel van de brief van de Minister urgent is nu het kabinet is gevallen en de Tweede Kamerverkiezingen vervroegd zijn. Het Adviescollege NGT pleit ervoor «dat gebarentalige burgers beter geïnformeerd deel kunnen nemen aan verkiezingen, door informatie in NGT(-vertalingen) beschikbaar te maken, opdat het actieve en passieve kiesrecht van gebarentaligen optimaal gewaarborgd wordt.»

De Minister schrijft, dat het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in de aanloop naar een verkiezing landelijk campagne voert om kiezers te attenderen op de verkiezingen en hen te motiveren om te gaan stemmen. Is de tv-commercial voor de Tweede Kamerverkiezingen in november al gereed? Wat is het bereik geweest van de tv-commercial in NGT bij eerdere verkiezingen? Welke aanvullende video's over verkiezingen worden dit jaar nog door ProDemos en andere organisaties zoals Dovenschap aangeboden in NGT?

De leden van de CDA-fractie zijn van mening dat de overheid zich voortdurend bewust moet zijn van de toegankelijkheid en effectiviteit van al haar communicatie. Dit geldt in het bijzonder voor crisiscommunicatie. Deze leden vragen wat de stand van zaken is met betrekking tot de implementatie van artikel 7, eerste lid, Wet veiligheidsregio's. Wanneer zal de structurele basisvoorziening zijn gerealiseerd voor een gegarandeerde inzetbaarheid van een tolk NGT wanneer een gezagsdrager de bevolking in het kader van een crisis toespreekt in een georganiseerd persmoment?

De leden van de CDA-fractie constateren dat communicatie met dove gebarentaligen een extra inspanning vergt van alle overheidsorganen. De Minister kondigt aan dat zij op basis van gesprekken met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO), Het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) en de Raad voor de Rechtspraak een voorstel zal doen voor beleidsregels. Ligt de voorbereiding op schema, zodat de beleidsregels nog dit jaar kunnen worden afgerond, zo vragen deze leden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA- en GroenLinks-fractie

De leden van de fracties van PvdA- en GroenLinks-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de reactie van het kabinet op de adviezen van het Adviescollege Nederlandse Gebarentaal. Deze leden hebben voor dit moment enkele vragen aan de Minister.

Allereerst zouden de PvdA- en GroenLinks-fractie graag van de Minister een nadere, concrete tijdlijn willen vragen wanneer het opvolgen van de aanbevelingen van het Adviescollege zal plaatsvinden.

De leden van de PvdA- en GroenLinks-fractie lezen met instemming dat de Minister het gebruik van NGT in aanloop naar de verkiezingen wil bevorderen. Deze leden vragen de Minister expliciet naar de inzet van een tolk NGT bij verkiezingsdebatten op de publieke omroep. Voor mensen die communiceren via de NGT is het van belang dat zij zich goed kunnen laten informeren over de standpunten van politieke partijen die aan de verkiezingen deelnemen. De grotere verkiezingsdebatten in aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen vormen een belangrijk onderdeel van de verkiezingscampagne. Deze leden vinden het daarom van belang dat deze debatten – net als bijvoorbeeld bij het journaal en bij de persconferenties over corona – getolkt worden. Graag een reactie van de Minister hierop.

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

De leden van de BBB-fractie hebben kennisgenomen van de stukken betreffende de reactie op adviezen van het Adviescollege Nederlandse Gebarentaal. Deze leden hebben nog een aantal vragen over de volgende onderdelen van de brief.

Er is overigens ook een register beëdigde tolken en vertalers dat wordt beheerd door Bureau Wet beëdigde tolken en vertalers (Wbvtv) in opdracht van de Minister van Justitie en Veiligheid. Dit register is zowel een kwaliteits- en integriteitsregister. Deze leden zien dan ook geen meerwaarde in het beheren door de overheid van een informele lijst van tolken en vertalers naast de bestaande registers (pagina 4). Zij zien er mogelijk wel de meerwaarde van in om doven en slechthorenden ervan op de hoogte te stellen dat er al bestaande registers zijn die ze kunnen raadplegen. Zou het mogelijk zijn om dit actief te communiceren naar doven en slechthorenden in Nederland, en zou de Minister kunnen inventariseren welke middelen het ministerie beschikt om dit te kunnen bewerkstelligen?

Wanneer hier inzicht in is informeert de Minister van Justitie en Veiligheid hierover de Kamer halfjaarlijks (pagina 5). Deze leden vragen de Minister om een concrete datum of kwartaal vast te stellen waarop antwoord gegeven kan worden op de informatieaanvraag in de brief (aangaande tarieven van tolken).

Complicerend hierbij is dat gebarentaal niet universeel is en de vreemdeling vaak ook geen officiële gebarentaal uit het land van herkomst spreekt. In veel gevallen wordt daarom gekozen voor een relay-tolk die de Nederlandse gebarentaal omzet naar het Nederlands en van daaruit vertaalt naar de andere taal. Deze inzetten worden op maat ingeregeld door de tolkencoördinatoren van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) (pagina 5). Deze leden vragen de Minister om te bekijken of dit proces ook geïntegreerd kan worden op Europees niveau, zodat er niet twee tolken aanwezig hoeven te zijn bij dergelijke gesprekken?

Is het mogelijk om dit op Europees niveau te bewerkstelligen zodat dit proces van specifieke kennis en maatwerk breder getrokken kan worden, en misschien wel digitaal aangeboden kan worden (en daarmee efficiëntie bevordert en kosten vermindert)?

Als laatste adviseert het Adviescollege NGT te verkennen in hoeverre het nu al ervaren aanwezige tekort aan beschikbare tolken zich zal ontwikkelen als de Wet erkenning Nederlandse Gebarentaal verder geïmplemen-

teerd wordt. Ook het kabinet ziet het tolkentakort (pagina 5). De leden van de BBB-fractie vragen de Minister om indien mogelijk onderzoek te laten doen naar hoe het vaststellen van nieuwe tarieven voor tolken eventueel de tekorten zouden kunnen verminderen.

II Antwoord/reactie van de Minister